

Improving the quality of daylight in classrooms using light shelf

ARTICLE INFO

Article Type

Applied research

Authors

Shadan.Massoud¹

Zahra Zamani^{2*}

How to cite this article

Masoud S, Zamani Z. Improving the quality of daylight in classrooms using lightshelf. Naqshejahan 2025; 15 (2) :1-16

URL: <http://bsnt.modares.ac.ir/article-2-75657-fa.html>

ABSTRACT

Aims: In many classrooms, due to the lack of daylight uniformity and preventing glare, curtains are drawn and artificial light is used, which increases energy consumption and reduces students' learning. One of the effective solutions is using a lightshelf. Many studies have been conducted, but they often ignored the effect of work surface height on the optimal height of the lightshelf and did not make a difference between education levels. In this research, in addition to investigating the effect of the lightshelf on daylight quality, the proper height of the light shelf in educational levels and in 4 latitudes in Iran (40, 35, 30 and 25° N) has been investigated.

Methods: The simulations were done in a classroom using Rhino and Honeybee, Ladybug plugins. In order to evaluate the accuracy of the simulations, a scale model was made and the measurement were compared to the simulation results.

Findings: By combining the light shelf and horizontal louvres, an optimal system was achieved in order to increase the daylight quality. The effect of different latitudes as well as different heights of desks were investigated.

Conclusion: The results showed that the use of light shelves in all cities of Iran has increased the daylight quality, while with the increase in latitude and the work surface height, the optimal height of the light shelf should be increased.

Keywords: Daylight, Light shelf, Work surface height, Latitude, Sustainability, New architectural Technologies.

CITATION LINKS

1-Master Student of Energy & Architecture, Faculty of Architecture, College of Fine Arts, University of Tehran, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Architectural Technology, Faculty of Architecture, College of Fine Arts, University of Tehran, Iran.

*Correspondence

Address: Department of Architectural Technology, Faculty of Architecture, College of Fine Arts, University of Tehran, Iran.

Email: zahrzamani@ut.ac.ir

Article History

Received: 2024.08.06

Accepted: 2024.11.02

Published: 2025.07.01

[1] Wohlfarth, H., & Gates, K. S. (1985). The effects of color-psychodynamic....[2] Motazedian, F., & Mahdavinjad, M. (2015). Light Shelves' Typology and....[3] Masoud, S., Zamani, Z., Hosseini, S. M., & Attia, S. (2024). A Review of Factors....[4] Heangwoo Lee, Seonghyun Park, and Janghoo Seo, (2017). Development and Performance Evaluation....[5] Lee, H., Seo, J., & Choi, C. H. (2019). Preliminary study on the performance.....[7] Lee, Hyunmin., Baek, Songi and Lee, Heangwoo. (2022). A study.....[8] Meresi, A. (2016). Evaluating daylight performance of light shelves.....[9] Bakmohammadi, P., & Noorzai, E. (2022). Investigating the optimization.....[10] Nassiri, B., & Mahmodi, Z. M. (2020). Achieving the Principles of High.....[11] Mahdavinjad, M., Tahbaz, M., & Dolatabadi, M. (2016). Optimization of Properties.....[12] Moazzeni, M.h, & Ghiabaklou, Z. (2016). Investigating the Influence of Light Shelf Geometry.....[13] Ziaee, N., & Vakilinezhad, R. (2022). Multi-objective optimization of daylight.....[13] Ziaee, N., & Vakilinezhad, R. (2022). Multi-objective optimization of daylight performance.....[15] Ruggiero, S.; Assimakopoulos, M.N.; De Masi, R.F.; de Rossi, F.; Fotopoulou.....[16] Organization, I.N.S. Guidance School Classroom, Specifications (2002): Institute....[19] Mesloub, A., & Ghosh, A. (2020). Daylighting performance of light shelf.....[20] Ruggiero, S.; Assimakopoulos, M.N.; De Masi, R.F.; de Rossi, F.; Fotopoulou, A.; Papadaki.....[21] Lee, H., Jeon, G., Seo, J., & Kim, Y. (2017). Daylighting performance improvement of a.....

بهبود کیفیت نور روز کلاس درس در عرض های مختلف جغرافیایی از طریق طاقچه نوری

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: تحقیق کاربردی

نویسندگان

شادان مسعود^۱

زهرا زمانی^{۲*}

اهداف: در بسیاری از مدارس به دلیل عدم یکنواختی نور کلاس و جلوگیری از خیرگی، پرده ها کشیده شده و از نور مصنوعی استفاده می شود که ضمن بالارفتن مصرف انرژی باعث کاهش یادگیری دانش آموزان خواهد شد. یکی از راهکارهای مؤثر، استفاده از طاقچه نوری می باشد. پژوهش های زیادی در این زمینه انجام شده است؛ اما اغلب تأثیر ارتفاع سطح کار بر ارتفاع بهینه طاقچه نوری را نادیده گرفته و برای کلاس های مقاطع مختلف تحصیلی تفاوتی قائل نشدند. در این پژوهش ضمن بررسی تأثیر طاقچه نوری در کیفیت روشنایی کلاس ها، به بررسی ارتفاع مناسب نصب آن در مقاطع مختلف تحصیلی و در ۴ عرض مختلف جغرافیایی در کشور ایران پرداخته شده است.

روش ها: شبیه سازی ها در یک کلاس درس با استفاده از نرم افزار راینو و پلاگین هانی بی و لیدی باگ انجام شد. به منظور ارزیابی صحت شبیه سازی های انجام شده، ماکتی با مقیاس کوچک تر از کلاس ساخته شده و نتایج با اندازه گیری ها مقایسه شدند.

یافته ها: با تلفیق طاقچه نوری و لوورهای افقی به یک سیستم بهینه به منظور افزایش کیفیت نور کلاس ها دست یافته و سپس به بررسی تأثیر عرض های مختلف جغرافیایی و همچنین ارتفاع متفاوت میز کار در مقاطع مختلف تحصیلی پرداخته شد.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد که استفاده از طاقچه نوری در تمام شهرهای ایران موجب بالارفتن کیفیت روشنایی کلاس شده، حال آنکه با افزایش عرض جغرافیایی و ارتفاع صفحه کاری ارتفاع بهینه طاقچه نوری نیز افزایش می یابد.

کلیدواژه ها: نور روز، طاقچه نوری، ارتفاع سطح کار، عرض جغرافیایی، پایداری، فناوری های نوین معماری.

نویسنده مسئول *

zahrazamanii@ut.ac.ir

تاریخ مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۱۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۴/۱۰

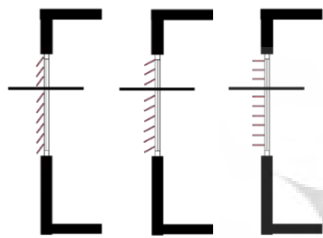
ارجاع دهی

مسعود شادان، زمانی زهرا. بهبود کیفیت نور روز کلاس درس در عرض های مختلف جغرافیایی از طریق طاقچه نوری. نقش جهان - مطالعات نظری و فناوری های نوین معماری و شهرسازی. ۱۴۰۴؛ ۱۵ (۲): ۱۶-۱

URL: <http://bsnt.modares.ac.ir/article-۲-۷۵۶۵۷-fa.html>

مقدمه

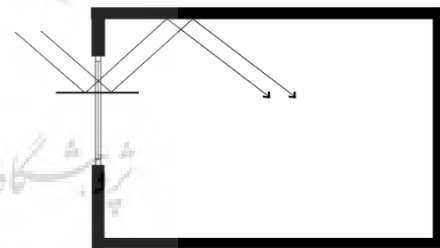
تحقیقات متعدد نشان می‌دهند که استفاده مناسب از نور روز در فضاهای آموزشی می‌تواند موجب بهبود کیفیت روشنایی کلاس، افزایش سطح سلامت جسمانی دانش‌آموزان و کاهش استرس آن‌ها شود. [1] با این وجود همچنان شاهد مشکلات نوری عمده‌ای در فضاهای آموزشی هستیم. در اکثر مدارس ایران به دلیل عدم یکنواختی نور کلاس و جلوگیری از خیرگی، پرده‌ها کشیده شده و از نور مصنوعی استفاده می‌شود که ضمن بالا بردن مصرف انرژی باعث کاهش یادگیری دانش‌آموزان خواهد شد. یکی از راهکارهای مؤثر، استفاده از طاقچه نوری است. رف‌های نوری، نور مستقیم خورشید را به سقف انعکاس داده و سپس به درون اتاق پراکنده می‌کنند. با این کار، خیرگی در نزدیکی پنجره به حداقل می‌رسد. (شکل ۱) طاقچه نوری، پنجره را به دو بخش بالا و پایین تقسیم می‌کند. کاربرد اصلی بخش پایینی، دید به بیرون و تهویه و بخش بالایی، نفوذ نور به عمق فضا می‌باشد. [2] این سیستم ضمن بهبود کیفیت نور روز به دلیل کاهش مصرف انرژی و سهولت به‌کارگیری، از جمله راهکارهای محبوب برای بهبود کیفیت روشنایی در فضاهای آموزشی است.

شکل ۲- تلفیق طاقچه نوری با لوور [3]

- چارچوب نظری

اکثر پژوهش‌های انجام شده در زمینه استفاده از طاقچه‌های نوری در مدارس، تنها به بررسی اثر طاقچه نوری در یک عرض جغرافیایی مشخص و با یک ارتفاع میز کار ثابت پرداختند، در حالی که متناسب با قد دانش‌آموزان، ارتفاع سطح کار در مقاطع مختلف تحصیلی متفاوت خواهد بود و با تغییر ارتفاع سطح کار ارتفاع نصب بهینه طاقچه نوری نیز تغییر خواهد کرد. علاوه بر این با تغییر عرض جغرافیایی، زاویه تابش خورشید تغییر می‌کند، در عرض‌های جغرافیایی بالاتر خورشید از ارتفاع پایین‌تر و مایل‌تر می‌تابد در حالی که در عرض‌های جغرافیایی پایین‌تر خورشید از ارتفاع بالاتر و عمودتر می‌تابد و به‌منظور جلوگیری از خیرگی و بازدهی بالاتر طاقچه نوری لازم است ارتفاع بهینه نصب در هر یک از عرض‌های جغرافیایی مورد بررسی قرار بگیرد. حدود عرض جغرافیایی مورد بررسی در این پژوهش ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی در نظر گرفته شده است. در عرض‌های جغرافیایی بالاتر از این محدوده، خورشید به صورت مایل و از ارتفاع

شکل ۱- نحوه عملکرد طاقچه نوری

- مروری بر پیشینه پژوهشی

تحقیقات بسیاری در زمینه استفاده از طاقچه‌های نوری انجام شده است، بخش زیادی از این پژوهش‌ها در فضاهایی با کاربری نامشخص انجام شدند، [3] در حالی که ارتفاع سطح کار افراد، نوع استفاده از فضا و نحوه چیدمان فضا از عوامل مؤثر در کیفیت نور فضا بوده و وابسته به کاربری ساختمان هستند. از میان پژوهش‌های انجام شده، تحقیقاتی که در زمینه استفاده از طاقچه‌های نوری در فضاهای آموزشی انجام شده است، در جدول ۱ دسته‌بندی شدند. با توجه به پیشرفت

جغرافیایی ۴۰، ۳۵، ۳۰ و ۲۵ درجه برای شبیه‌سازی انتخاب شدند. در این پژوهش، شبیه‌سازی‌ها برای مقاطع مختلف تحصیلی جهت طراحی بازشوهای جنوبی انجام شده است تا بتوان ضمن ایجاد نوری کافی و یکنواخت در فضای کلاس، جلوی خیرگی را گرفت. ارتفاع سطح کار در مهدکودک و پیش‌دبستان، ۵۵ سانتی‌متر، در مقطع اول تا سوم ابتدایی ۶۰ سانتی‌متر، سوم تا ششم ابتدایی، ۶۵ سانتی‌متر، متوسطه اول ۷۰ سانتی‌متر و در مقطع متوسطه دوم ۸۰ سانتی‌متر در نظر گرفته شده‌اند تا بتوانیم به ارتفاع نصب بهینه طاقچه نوری در شهرهای مختلف ایران و در مقاطع مختلف تحصیلی دست یابیم.

پایینی می‌تابد بنابراین طاقچه نوری باید در ارتفاع بسیار پایینی نصب شود تا تابش خورشیدی به سطح بازتابنده آن برخورد کند و در این صورت خیرگی برای کاربران ایجاد می‌کند. در عرض‌های جغرافیایی پایین تر از این محدوده نیز خورشید به صورت عمود می‌تابد و لذا زاویه بازتاب اجازه ورود تابش خورشید به عمق فضا را نخواهد داد؛ بنابراین محدوده عرض جغرافیایی مورد مطالعه بازه ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی خواهد بود که طاقچه نوری در افزایش عمق نفوذ نور موثر خواهد بود. از آنجایی که کشور ایران محدوده گسترده‌ای از عرض‌های جغرافیایی در بازه موردنظر را شامل می‌شود، ۴ شهر ماکو، تهران، کرمان و چابهار به ترتیب با عرض‌های

جدول ۱- بررسی پژوهش‌های انجام شده در زمینه استفاده از طاقچه نوری در فضای آموزشی

ارتفاع میز کار	ابعاد کلاس مورد بررسی	روش تحقیق	عرض جغرافیایی	منبع	عنوان پژوهش
۸۰ سانتی‌متر	۳.۵*۱۰.۵۹	پلاگین Ladybug & Honeybee	۳۵ درجه شمالی (تهران)	[9]	Investigating the optimization potential of daylight, energy and occupant satisfaction performance in classrooms using innovative photovoltaic integrated light shelf systems.
۸۰ سانتی‌متر	۳.۲*۸.۴۷	پلاگین Diva	۳۵ درجه شمالی (تهران)	[10]	دستیابی به اصول طراحی رفهای نوری با کارایی بالا در ساختمان‌های آموزشی
۷۰ سانتی‌متر	۳.۱*۸.۱۴	نرم‌افزار Ecotect	۳۵ درجه شمالی (تهران)	[11]	بهینه‌سازی تناسبات و نحوه استفاده از رف نور در معماری کلاس‌های آموزشی
۷۵ سانتی‌متر	۳.۵*۸.۴۷	پلاگین Diva	۳۵ درجه شمالی (تهران)	[12]	Investigating the influence of lightshelf geometry parameters on daylight performance and visual comfort , a case study of Educational Space in Tehran , Iran.
۷۰ سانتی‌متر	۳.۲*۷.۴۷	اندازه‌گیری میدانی + نرم‌افزار Ecotect	۳۷ درجه شمالی (آتن یونان)	[2]	Evaluating daylight performance of light shelves combined with external blinds in south-facing classrooms in Athens, Greece.
۷۰ سانتی‌متر	۲.۹*۸.۴۵.۸	پلاگین Ladybug & Honeybee OpenStudio	۳۵ درجه شمالی (تهران) ۴۰ درجه شمالی (ساری)	[13]	Multi-objective optimization of daylight performance and thermal comfort in classrooms with light-shelves: Case studies in Tehran and Sari , Iran.
۷۶ سانتی‌متر	۴.۳*۱۹.۵۲۹.۷	نرم‌افزار Relux	۳۹ درجه شمالی (ترکیه İzmir)	[14]	Illuminance and luminance based ratios in the scope of performance testing of a light shelf-reflective louver system in a library reading room
۸۰ سانتی‌متر	۲.۸*۳.۲*۷.۹	نرم‌افزار Design Builder	۳۷ درجه شمالی (آتن یونان)	[15]	Multi-disciplinary analysis of light shelves application within a student dormitory refurbishment.

مواد و روش‌ها

همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده است، این پژوهش در ۲ مرحله انجام شد. در مرحله اول پنجره بدون هیچ‌گونه سایه‌انداز به‌عنوان حالت پایه شبیه‌سازی شده، سپس کیفیت روشنیایی با استفاده از لوورهای افقی به‌عنوان ساده‌ترین سایه‌اندازهای استفاده شده در مدارس بررسی شد. در نهایت با تلفیق طاقچه نوری و لوورهای افقی به طراحی سیستم بهینه برای مدارس دست یافتیم. در مرحله بعدی تأثیر ارتفاع سطح کار و نیز عرض‌های مختلف جغرافیایی در ارتفاع نصب بهینه طاقچه‌های نوری مورد بررسی قرار گرفت.

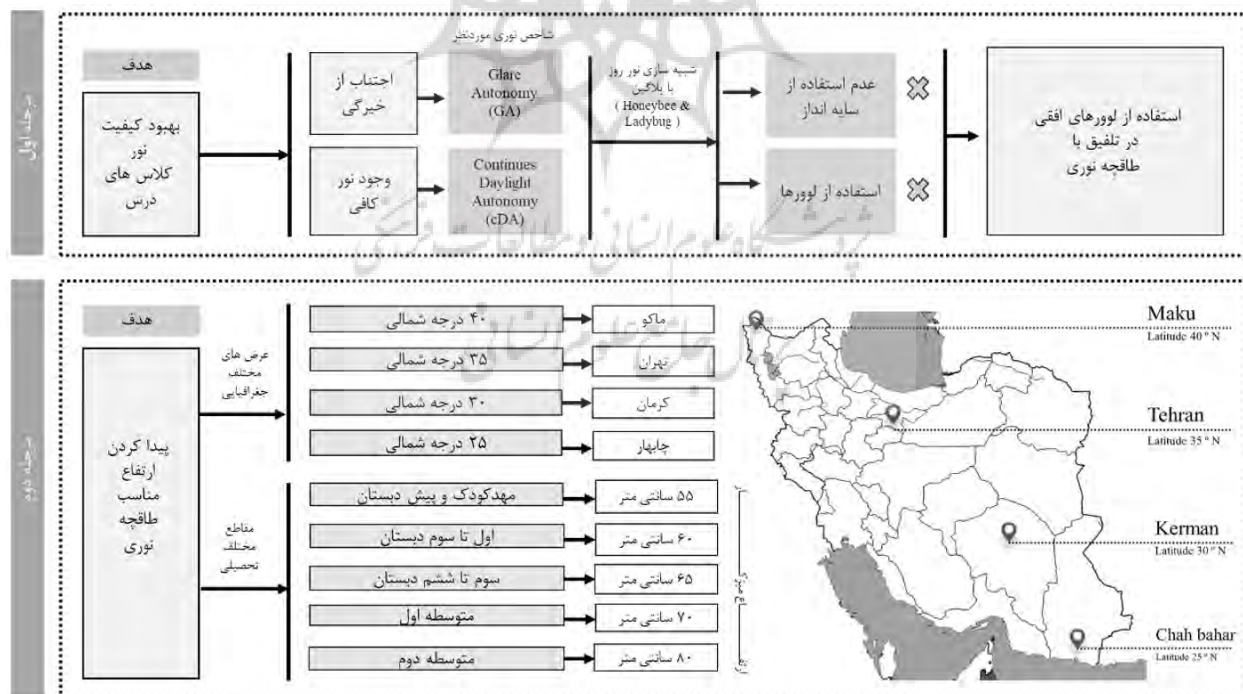
به‌منظور ارزیابی صحت شبیه‌سازی‌های انجام شده با نرم‌افزار، یک ماکت با مقیاس ۱ به ۲۰ از اتاق در نظر گرفته شده، ساخته شده و نتایج اندازه‌گیری‌های میدانی با نتایج شبیه‌سازی‌های انجام شده مقایسه شدند.

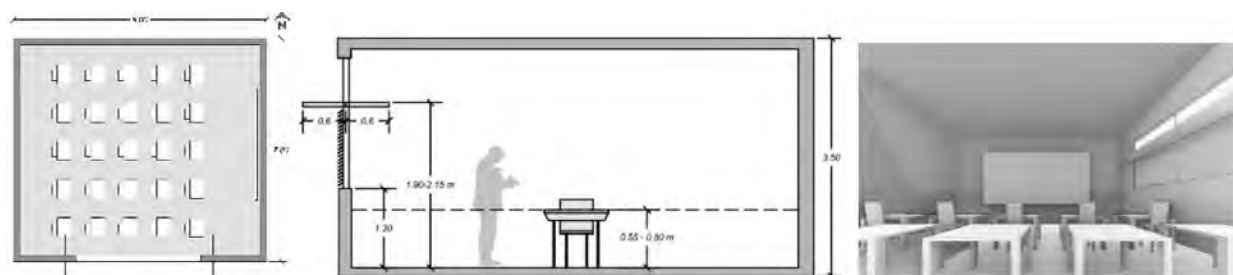
- مشخصات فضای مورد مطالعه

جهت انجام شبیه‌سازی، کلاس درسی با عرض ۷، طول ۸ و ارتفاع ۳/۵ بر اساس استاندارد آیین‌نامه ملی کار انتخاب شد.

[16] طبق تحقیقات انجام شده رفته‌های نوری در نماهای جنوبی کارایی بهتری دارند. [17] پنجره‌ای به مساحت ۸/۶ مترمربع در سطح نمای طولی (۸متر) و در ارتفاع ۱/۲متر از کف (ارتفاع مجاز سازمان نوسازی مدارس)، روی جداره جنوبی تعبیه شده و ۵۹۸ سنسور به فواصل طولی و عرضی ۰/۳متر به منظور شبیه‌سازی روشنیایی در ارتفاع سطح کار قرار داده شد.

طاقچه نوری در ارتفاع‌های ۱/۹۰، ۱/۹۵، ۲/۰۰، ۲/۰۵، ۲/۱۰ و ۲/۱۵ متر شبیه‌سازی شده است، در مواردی که برای بدست آوردن دقیق‌تر تفاوت‌ها به شبیه‌سازی‌های بیشتری نیاز بود اعداد میانی نیز در نظر گرفته شده‌اند. در این پژوهش کرکره-ای با ۴۰ لوور افقی (با زاویه ۵۰ درجه) و ضریب انعکاس ۰/۲ در تلفیق با طاقچه نوری در نظر گرفته شده است. در شبیه‌سازی‌های نور روز، مقدار انعکاس بازتابی از سطوح و جنس مصالح اهمیت بسزایی در نتایج دارد، نوع انعکاس‌ها پراکنده در نظر گرفته شده و میزان انعکاس سطوح به شرح جدول ۲ می‌باشد:

شکل ۴- مشخصات فضای مورد مطالعه

جدول ۲- میزان انعکاس سطوح کلاس

درصد انعکاس پراکنده	ساختار مدل
۵۰٪	دیوارها
۸۰٪	سقف
۲۰٪	کف
۸۰٪ عبور نور	شیشه
۹۰٪	طاقچه نوری
۵۰٪	مبلمان

DGP: شاخصی برای اندازه‌گیری میزان خیرگی است. اگر مقدار این شاخص از ۰/۳۵ کمتر باشد خیرگی نداریم، اگر بین ۰/۳۵ تا ۰/۴ باشد، احتمال خیرگی وجود دارد و اگر بین ۰/۴ تا ۰/۴۵ باشد خیرگی آزاردهنده‌ای وجود دارد. اگر این عدد بالای ۰/۴۵ باشد، خیرگی شدید و غیرقابل تحمل داریم.

DA (کفایت نور روز): مقدار این شاخص نشان می‌دهد که حداقل شدت روشنایی صفحه کاری (معمولاً ۳۰۰ لوکس) چه مدت می‌تواند فقط به وسیله روشنایی روز حفظ شود. این معیار به صورت درصدی از زمان حضور افراد در طول یک سال تعریف می‌شود.

CDA (کفایت نور روز پیوسته): این شاخص در سال ۲۰۰۶ به عنوان یک اصلاحیه پایه برای شاخصه کفایت نور روز داده شد. اگر ۳۰۰ لوکس به عنوان آستانه کفایت نور روز مشخص شده باشد، آنگاه اگر نقطه خاصی کمتر از ۳۰۰ لوکس در ۵۰ درصد از زمان در طول سال را داشته باشد این معیار تقریباً ۵۵ تا ۶۰ درصد خواهد شد. در واقع این شاخص برای مقادیر کمتر از حداقل آستانه کفایت نور روز نیز اعتبار نسبی قائل است.

- نرم افزار شبیه سازی نور روز

در این پژوهش به منظور دستیابی به مجموعه کاملی از آنالیزهای نور روز و آسایش بصری از پلاگین هانی بی و لیدی باگ استفاده شده است. این پلاگین یک افزونه پیشرفته شبیه‌سازی نور روز و انرژی، برای نرم‌افزار راینو است که بر مبنای موتور رادیانس به شبیه‌سازی نور روز و آسایش بصری می‌پردازد، رادیانس یکی از اصلی‌ترین موتورهای نور روز است که از روش Ray-Tracing برای شبیه‌سازی استفاده می‌کند. تعداد دفعات بازتاب تشعشع‌های نور از مهم‌ترین پارامترهای شبیه‌سازی نور روز است که در این پژوهش برای رسیدن به نتایج دقیق‌تر برابر با ۶ قرار گرفته است. در این پژوهش با استفاده از شاخص‌های UDI، DGP، GA و CDA به تحلیل و بررسی کیفیت نور روز می‌پردازیم.

- تعاریف شاخص‌های به کار رفته برای بررسی کیفیت

نور روز

UDI: درصدی از زمان‌هایی که فضا توسط افراد اشغال شده و شدت روشنایی صفحه کاری بین ۱۰۰ تا ۳۰۰۰ لوکس است.

جدول ۳- مقدار پارامترهای اعمال شده به شبیه ساز نور روز رادیانس

مقدار	پارامترهای مؤثر در شبیه‌سازی
۶	تعداد بازتاب پراکنده بین سطوح (ab)
۲۵۰۰	تعداد اشعه ساطع شده از سطوح در محاسبات (ad)

- بررسی کیفیت روشنایی کلاس با استفاده تنها از لوورهای افقی: طبق شبیه‌سازی‌های قسمت قبل وجود سیستم سایه‌انداز برای کلاس‌های درس الزامی است. در این راستا اکثر مدارس از سایه‌اندازهایی استفاده می‌کنند که کل پنجره را پوشانده و نور بسیار کمی را وارد فضا می‌کنند لذا از سیستم روشنایی مصنوعی استفاده می‌شود که ضمن افزایش مصرف انرژی موجب کاهش یادگیری و بهره‌وری دانش‌آموزان خواهد شد.

- بررسی کیفیت روشنایی کلاس در تلفیق طاقچه‌های نوری و لوورهای افقی: در بسیاری از مواقع طاقچه نوری با سیستم‌های سایه‌انداز تلفیق می‌شوند تا کارایی بیشتری داشته باشند. [18] شبیه سازی ها نشان می دهد که تلفیق طاقچه نوری با لوورهای افقی (با زاویه ۵۰ درجه) در مدارس شاخص CDA را کاهش می دهد درحالیکه شاخص UDI نسبت به دو حالت قبلی افزایش پیدا کرده است که بیانگر افزایش میزان نور مفید (بین ۱۰۰ تا ۲۰۰۰ لوکس) در کلاس درس است، به این معنا که بخشی از نور خیره کننده کلاس حذف شده است. همچنین با پایین آمدن عرض جغرافیایی مقدار نور مفید کلاس (UDI) بیشتر می شود.

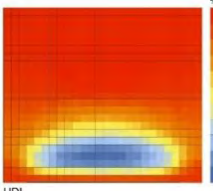
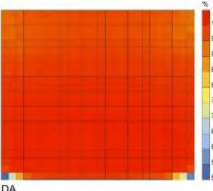
SGA: آناتومی خیرگی فضایی شاخصی است که بر اساس مفهوم DGP (که یک شاخص ایستا است)، ایجاد شده است. شاخص آناتومی خیرگی مقدار عدم خیرگی در هر زاویه دید ممکن برای کاربر را محاسبه می‌نماید. مطابق با این شاخص حداکثر مدت زمانی که یک زاویه مجاز است تا DGP بیش از ۰.۴۵ داشته باشد، برابر با ۱۰٪ مواقع اشغال فضا برای ساختمان‌ها پیشنهاد شده است.

در این پژوهش حدود مورد قبول خیرگی برای شاخص DGP، ۰/۴۵ و برای شاخص SGA، ۰/۹۵ در نظر گرفته شده است.

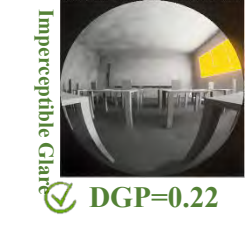
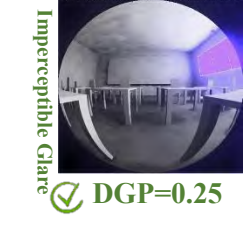
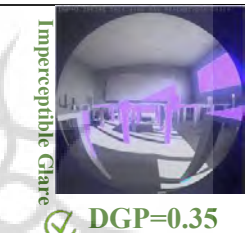
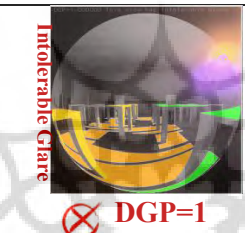
یافته‌ها

- بررسی کیفیت روشنایی کلاس بدون در نظر گرفتن سایه انداز
شبیه‌سازی‌ها نشان می‌دهد بدون استفاده از هیچ‌گونه سیستم سایه‌انداز برای پنجره جنوبی شاهد خیرگی غیرقابل تحمل و عدم یکنواختی نور در کلاس هستیم، بدین صورت که بخشی از کلاس که نزدیک پنجره قرار دارد نور بسیار زیاد همراه با خیرگی را تجربه کرده و بخش انتهایی کلاس نور بسیار کمی دریافت می‌کند.

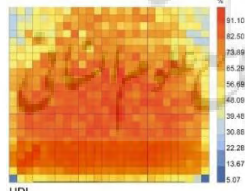
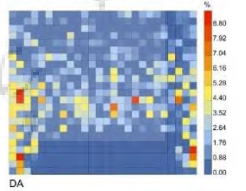
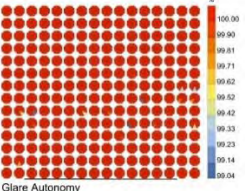
جدول ۴- بررسی میزان روشنایی فضا بدون در نظر گرفته هیچ گونه سایه انداز ارتفاع میز کار ۵۵ سانتی متر، اول تا سوم ابتدایی

بدون در نظر گرفتن سایه‌انداز برای پنجره	UDI	DA	GA
ارتفاع میز کار: ۶۰ سانتی متر اول تا سوم دبستان	UDI=83.32%	DA=94.90% CDA=97.59%	GA=0.557
			

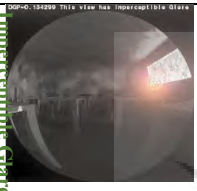
جدول ۵- بررسی خیرگی بدون در نظر گرفته هیچ گونه سایه انداز ارتفاع میز کار ۵۵ سانتی متر، اول تا سوم ابتدایی

روز ۲۱ ام	ساعت ۱۴	ساعت ۱۱	ساعت ۸
ماه ۳ (مارس): اعتدال بهارى	 ✓ DGP=0.26	 ✓ DGP=0.31	 ✓ DGP=0.25
ماه ۶ (ژوئن): انقلاب تابستانی	 ✓ DGP=0.22	 ✓ DGP=0.25	 ✓ DGP=0.23
ماه ۱۲ (دسامبر): انقلاب زمستانی	 ✓ DGP=0.35	 ✗ DGP=1	 ✗ DGP=0.46

جدول ۶- بررسی روشنایی فضا با در نظر گرفتن پرده های رایج در مدارس با ارتفاع میز کار ۶۰ سانتی متر، اول تا سوم ابتدایی

با در نظر گرفتن سایه انداز رایج در مدارس	UDI	DA	GA
ارتفاع میز کار: ۶۰ سانتی متر اول تا سوم دبستان	UDI=69.24%	DA=1.08% CDA=41.59%	GA=1
			

جدول ۷- بررسی خیرگی با در نظر گرفتن پرده های رایج در مدارس با ارتفاع میز کار ۶۰ سانتی متر، اول تا سوم ابتدایی

روز ۲۱ ام	۱۴ ساعت	۱۱ ساعت	۸ ساعت
۳ ماه (مارس): اعتدال بهار	 DGP=0.11	 DGP=0.18	 DGP=0.05
۶ ماه (ژوئن): انقلاب تابستانی	 DGP=0.14	 DGP=0.16	 DGP=0.05
۱۲ ماه (دسامبر): انقلاب زمستانی	 DGP=0.21	 DGP=0.18	 DGP=0.13

شکل ۵: مقایسه UDI بدون سایه انداز و با سایه اندازهای رایج مدارس، ارتفاع میز کار ۵۵ سانتی متر

جدول ۸- مقایسه روشنایی فضا با بدون سایه انداز و با سایه اندازهای رایج مدارس، ارتفاع میز کار ۵۵ سانتی متر

مقطع تحصیلی	ارتفاع سطح کار	عرض جغرافیایی	شاخص‌های نوری مورد استفاده	بدون سایه انداز	با سایه اندازهای رایج مدارس	تلفیق طاقچه نوری و سایه انداز
۴ تا ۶ سال - مهدکودک و پیش دبستان	۵۵ سانتی متر	ماکو	CDA	97.80%	0	83.44%
		۴۰ درجه شمالی	GA	0.506	1	0.950
		تهران	CDA	97.55%	0	85.22%
		۳۵ درجه شمالی	GA	0.588	1	0.950
		کرمان	CDA	98.25%	0	88.83%
		۳۰ درجه شمالی	GA	0.609	1	0.950
		چابهار	CDA	88.89%	0	90.28%
		۲۵ درجه شمالی	GA	0.683	1	0.956

جدول ۹- بررسی وضعیت روشنایی فضا با در نظر گرفتن رف نوری با ارتفاع های مختلف در ماکو

تلفیق سیستم سایه انداز و طاقچه نوری										شاخص نوری مورد استفاده	ارتفاع سطح کار	ماکو
ارتفاع طاقچه نوری												مقطع تحصیلی
1.90	1.95	2.00	2.05	2.10	2.11	2.12	2.13	2.14	2.15			
0.790	0.826	0.854	0.889	0.942	0.950	0.958	0.968	0.970	0.985	GA	۵۵ سانتی متر	۴ تا ۶ سال - پیش دبستان
92.24%	90.88%	89.31%	87.02%	84.12%	83.44%	82.73%	82.18%	81.30%	80.26%	CDA		
0.783	0.824	0.851	0.881	0.926	0.934	0.950	0.960	0.97	0.979	GA	۶۰ سانتی متر	۶ تا ۸ سال - اول تا سوم ابتدایی
92.42%	91.16%	89.61%	87.36%	84.64%	83.92%	83.09%	82.58%	81.79%	81.00%	CDA		
0.782	0.812	0.848	0.874	0.918	0.932	0.939	0.950	0.963	0.976	GA	۶۵ سانتی متر	۸ تا ۱۱ سال - سوم تا ششم ابتدایی
92.57%	91.35%	89.88%	87.76%	85.05%	84.44%	83.74%	83.17%	82.44%	81.56%	CDA		
0.783	0.801	0.846	0.867	0.912	0.919	0.932	0.941	0.954	0.970	GA	۷۰ سانتی متر	۱۱ تا ۱۴ سال - متوسطه اول
94.01%	92.82%	91.25%	89.23%	86.72%	86.03%	85.39%	84.74%	84.05%	83.16%	CDA		
0.782	0.780	0.824	0.866	0.893	0.906	0.919	0.928	0.940	0.952	GA	۸۰ سانتی متر	بالای ۱۴ سال - متوسطه دوم
94.40%	93.30%	91.84%	89.84%	87.40%	86.85%	86.15%	85.68%	84.95%	84.24%	CDA		

جدول ۱۰- بررسی وضعیت روشنایی فضا با در نظر گرفتن رف نوری با ارتفاع های مختلف در تهران

تلفیق سیستم سایه انداز و طاقچه نوری										شاخص نوری مورد استفاده	ارتفاع سطح کار	تهران
ارتفاع طاقچه نوری												مقطع تحصیلی
1.90	1.95	2.00	2.05	2.06	2.07	2.08	2.09	2.10	2.15			GA
0.854	0.890	0.913	0.941	0.950	0.951	0.9556	0.963	0.971	0.994	CDA	۵۵ سانتی متر	
91.51%	90.08%	88.34%	86.29%	85.22%	84.67%	83.98%	83.42%	82.81%	78.77%	GA	۶۰ سانتی متر	۶ تا ۸ سال - اول تا سوم ابتدایی
0.847	0.879	0.909	0.935	0.938	0.953	0.959	0.963	0.968	0.994	CDA	۶۵ سانتی متر	۸ تا ۱۱ سال - سوم تا ششم ابتدایی
91.65%	90.31%	88.65%	86.18%	85.63%	85.14%	84.45%	83.99%	83.30%	79.26%	GA	۷۰ سانتی متر	۱۱ تا ۱۴ سال - متوسطه اول
0.847	0.867	0.902	0.932	0.941	0.947	0.952	0.956	0.964	0.993	CDA	۸۰ سانتی متر	بالای ۱۴ سال - متوسطه دوم
91.78%	90.52%	88.82%	86.52%	86.04%	85.51%	84.94%	84.32%	83.79%	80.02%	GA		
0.844	0.861	0.902	0.926	0.932	0.938	0.948	0.955	0.959	0.984	CDA		
93.21%	92.03%	90.27%	88.19%	87.85%	87.11%	86.41%	85.85%	85.30%	81.62%	GA		
0.835	0.860	0.883	0.920	0.933	0.935	0.942	0.949	0.952	0.988	CDA		
93.55%	92.41%	90.88%	88.74%	88.25%	87.80%	87.11%	86.63%	86.19%	82.75%	CDA		

جدول ۱۱ - بررسی وضعیت روشنایی فضا با در نظر گرفتن رف نوری با ارتفاع های مختلف در کرمان

تلفیق سیستم سایه انداز و طاقچه نوری											شاخص نوری مورد استفاده	ارتفاع سطح کار	کرمان مقطع تحصیلی
ارتفاع طاقچه نوری													
1.90	1.95	2.00	2.04	2.05	2.06	2.07	2.08	2.09	2.10	2.15			
0.876	0.893	0.928	0.950	0.956	0.960	0.965	0.970	0.966	0.976	0.998	GA	۵۵ سانتی متر	۴ تا ۶ سال - پیش دبستان
93.69%	92.35%	90.64%	88.83%	88.21%	87.69%	87.22%	86.96%	85.98%	85.42%	81.60%	CDA	۶۰ سانتی متر	۶ تا ۸ سال - اول تا سوم ابتدایی
0.847	0.891	0.926	0.940	0.950	0.946	0.965	0.955	0.966	0.973	0.998	GA	۶۵ سانتی متر	۸ تا ۱۱ سال - سوم تا ششم ابتدایی
93.83%	92.50%	90.88%	89.16%	88.59%	88.07%	87.70%	86.94%	86.46%	85.93%	82.36%	CDA	۷۰ سانتی متر	۱۱ تا ۱۴ سال - متوسطه اول
0.870	0.886	0.923	0.936	0.944	0.950	0.956	0.955	0.962	0.967	0.998	GA	۸۰ سانتی متر	بالای ۱۴ سال - متوسطه دوم
93.96%	92.77%	91.15%	89.52%	89.00%	88.51%	88.02%	87.42%	86.95%	86.35%	82.85%	CDA		
0.869	0.887	0.913	0.933	0.937	0.947	0.953	0.965	0.966	0.966	0.995	GA		
95.47%	94.18%	92.64%	91.03%	90.47%	90.02%	89.55%	88.97%	88.42%	87.89%	84.47%	CDA		
0.865	0.891	0.911	0.935	0.944	0.946	0.949	0.956	0.957	0.960	0.995	GA		
95.79%	92.32%	93.15%	91.58%	91.15%	90.60%	90.32%	89.72%	89.15%	88.67%	85.48%	CDA		

جدول ۱۲- بررسی وضعیت روشنایی فضا با در نظر گرفتن رف نوری با ارتفاع های مختلف در چاهبار

تلفیق سیستم سایه‌انداز و طاقچه نوری										شاخص نوری مورد استفاده	ارتفاع سطح کار	چابهار مقطع تحصیلی
ارتفاع طاقچه نوری												
1.90	1.95	1.96	1.97	1.98	1.99	2.00	2.05	2.10	2.15			
0.927	0.049	0.956	0.967	0.969	0.976	0.979	0.995	1	1	GA	۵۵ سانتی‌متر	۴ تا ۶ سال – پیش‌دبستان
92.82%	91.35%	90.28%	89.88%	89.49%	89.07%	89.35%	85.97%	83.80%	79.84%	CDA		
0.930	0.940	0.947	0.959	0.976	0.973	0.980	0.991	1	1	GA	۶۰ سانتی‌متر	۶ تا ۸ سال – اول تا سوم ابتدایی
92.46%	90.84%	90.61%	90.21%	89.72%	89.40%	88.91%	86.54%	83.03%	79.10%	CDA		
0.925	0.943	0.945	0.940	0.955	0.960	0.969	0.989	0.999	1	GA	۶۵ سانتی‌متر	۸ تا ۱۱ سال – سوم تا ششم ابتدایی
92.65%	91.13%	90.88%	90.49%	90.11%	91.58%	89.23%	86.71%	83.63%	79.86%	CDA		
0.923	0.935	0.940	0.945	0.946	0.951	0.958	0.992	0.998	1	GA	۷۰ سانتی‌متر	۱۱ تا ۱۴ سال – متوسطه اول
94.21%	92.69%	92.46%	91.99%	91.82%	89.55%	90.79%	88.55%	85.44%	81.47%	CDA		
0.921	0.940	0.944	0.946	0.946	0.954	0.954	0.983	0.996	1	GA	۸۰ سانتی‌متر	بالای ۱۴ سال – متوسطه دوم
94.58%	93.23%	92.92%	92.61%	92.22%	91.88%	91.43%	89.20%	86.57%	82.77%	CDA		

لوورهای افقی را مؤثرتر از استفاده از رف نوری تنها دانست چراکه استفاده از لوورهای افقی ضمن حفظ دید به محیط بیرون، از بروز خیرگی جلوگیری کرده و یکنواختی نور کلاس را بیشتر می‌کنند.[8]

اکثر مطالعات انجام شده در زمینه طاقچه‌های نوری، تنها به بررسی اثر طاقچه نوری در یک عرض جغرافیایی مشخص پرداختند، درحالی‌که با تغییر عرض جغرافیایی، زاویه تابش خورشید تغییر می‌کند. در عرض‌های جغرافیایی بالاتر خورشید مایل‌تر و در عرض‌های جغرافیایی پایین‌تر، عمودتر می‌تابد.[3] در عرض‌های جغرافیایی بالاتر از ۴۰ درجه شمالی، طاقچه نوری باید در ارتفاع بسیار پایینی نصب شود تا تابش خورشیدی به سطح بازتابنده آن برخورد کند و در این صورت خیرگی برای کاربران ایجاد می‌کند. در عرض‌های جغرافیایی پایین‌تر از ۲۵ درجه شمالی نیز خورشید به صورت عمود می‌تابد و لذا زاویه بازتاب اجازه ورود تابش خورشید به عمق فضا را نخواهد داد.

با بررسی رابطه همبستگی بین دو متغیر عرض جغرافیایی و ارتفاع بهینه طاقچه نوری (با استفاده از رابطه همبستگی پیرسون) در نرم‌افزار SPSS، سطح معنی‌داری ۰/۰۲ به دست آمده است (کمتر از مقدار مفروض ۰/۰۵) که نشان می‌دهد بین دو متغیر عرض جغرافیایی و ارتفاع طاقچه نوری رابطه معنی‌داری وجود دارد و جهت رابطه نیز مثبت است به این صورت که با افزایش عرض جغرافیایی، ارتفاع طاقچه نوری نیز افزایش می‌یابد، زیرا به دلیل تابش مایل خورشید به ارتفاع بالاتری برای جلوگیری از خیرگی نیازمندیم.

بحث و نتیجه‌گیری

شبیه‌سازی‌ها برای سه حالت بدون طاقچه نوری، با طاقچه نوری و ترکیب طاقچه نوری و لوورها در کلاس درس انجام شد. نتایج نشان می‌دهد که استفاده از طاقچه نوری در تلفیق با لوورهای افقی عملکرد بهتری دارد، همان‌طور که نتایج یکی از پژوهش‌های انجام شده در آتن یونان تلفیق طاقچه نوری با

شکل ۶- بررسی رابطه همبستگی پیرسون بین دو متغیر ارتفاع بهینه طاقچه نوری و عرض جغرافیایی

Correlations			
		latitude	lightshefheight
latitude	Pearson Correlation	1	.972 [*]
	Sig. (2-tailed)		.028
	N	4	4
lightshefheight	Pearson Correlation	.972 [*]	1
	Sig. (2-tailed)	.028	
	N	4	4

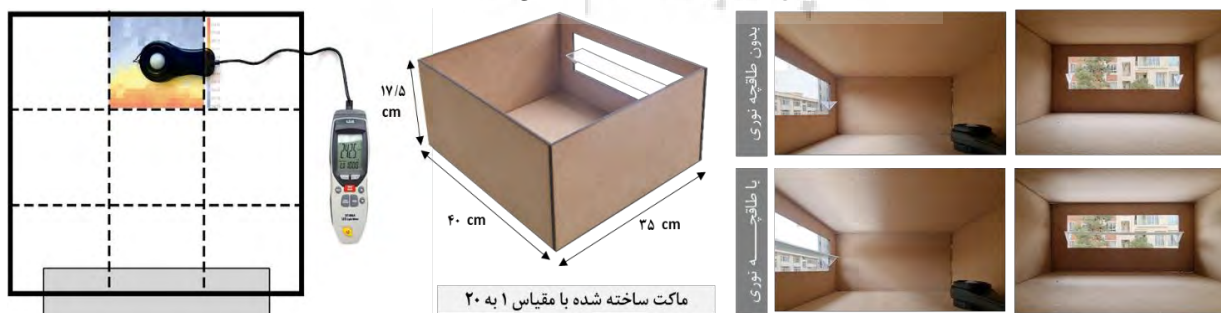
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

گرفته شده تا تاثیر ارتفاع سطح کار بر ارتفاع نصب بهینه طاقچه نوری بررسی شود. نتایج نشان داد که با افزایش ارتفاع سطح کار در مقاطع تحصیلی بالاتر باید از طاقچه نوری با ارتفاع بالاتر استفاده کرد تا از بروز خیرگی جلوگیری شود. به منظور ارزیابی صحت شبیه‌سازی‌های انجام شده با نرم‌افزار، یک ماکت با مقیاس ۱ به ۲۰ به ابعاد $۱۷/۵ * ۳۵ * ۴۰$ سانتی متر از اتاق در نظر گرفته شده ساخته شد. میزان لوکس نور دریافت شده در انتهای اتاق در یک روز کاملاً ابری (یکشنبه ۶ اسفند) در ساعات مختلف روز اندازه گیری شده و همان طور که در شکل ۸ نشان داده شده است، نتایج تطابق بسیار زیادی با شبیه‌سازی‌های انجام شده را نشان می‌دهد. لوکس‌متر مورد استفاده در این پژوهش مدل CEM DT-856A است که مشخصات فنی آن در جدول زیر آورده شده است.

جدول ۱۳- مشخصات فنی لوکس متر مورد استفاده

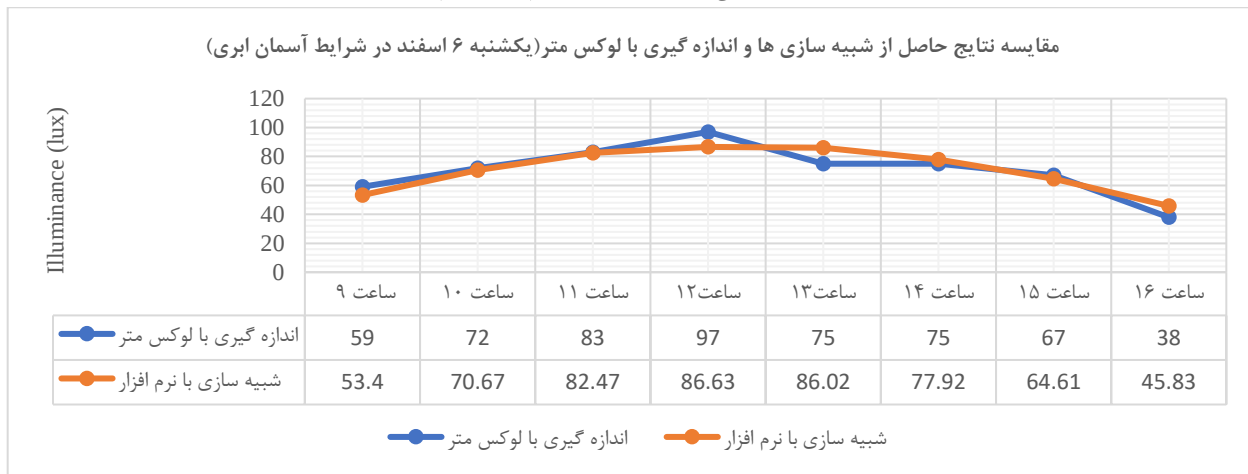
مشخصات فنی	مدل DT-856A
محدوده اندازه‌گیری	40, 400, 4000, 40000, 400000 Lux 40, 400, 4,000, 40,000, FC
دقت	$\pm 3\%$ (Calibrated to standard incandescent lamp 2856 o K and corrected LED day while-light spectrum). $\pm 6\%$ other visible light source.
ماکزیمم رزولوشن	0.01Lux/0.01Fc
انتخاب سورتس نور	Tungsten/Daylight, Fluorescent, 0~9 select rating

شکل ۷- ماکت ساخته شده با مقیاس ۱ به ۲۰

از آنجایی که کشور ایران شهرهایی با عرض‌های جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی را شامل می‌شود، نتایج نشان می‌دهد که استفاده از این سیستم در مدارس تمام شهرهای ایران تأثیر بسیار زیادی در بهبود کیفیت روشنایی کلاس‌های درس دارد. پژوهش‌های گذشته نیز استفاده از طاقچه‌های نوری را در عرض‌های جغرافیایی مشابه مؤثر معرفی کردند. [13 و 19 و 20 و 21] از موارد دیگری که در پژوهش‌های قبلی کمتر مورد توجه قرار گرفته است، توجه به ارتفاع سطح کاری در هر مقطع تحصیلی است. در این پژوهش، شبیه‌سازی‌ها برای مقاطع مختلف تحصیلی انجام شده است. ارتفاع سطح کار در مهدکودک و پیش‌دبستان، ۵۵ سانتی‌متر، در مقطع اول تا سوم ابتدایی ۶۰ سانتی‌متر، سوم تا ششم ابتدایی، ۶۵ سانتی‌متر، متوسطه اول ۷۰ سانتی‌متر و در مقطع متوسطه دوم ۸۰ سانتی‌متر در نظر

شکل ۸- صحت سنجی شبیه سازی های انجام شده با نرم افزار

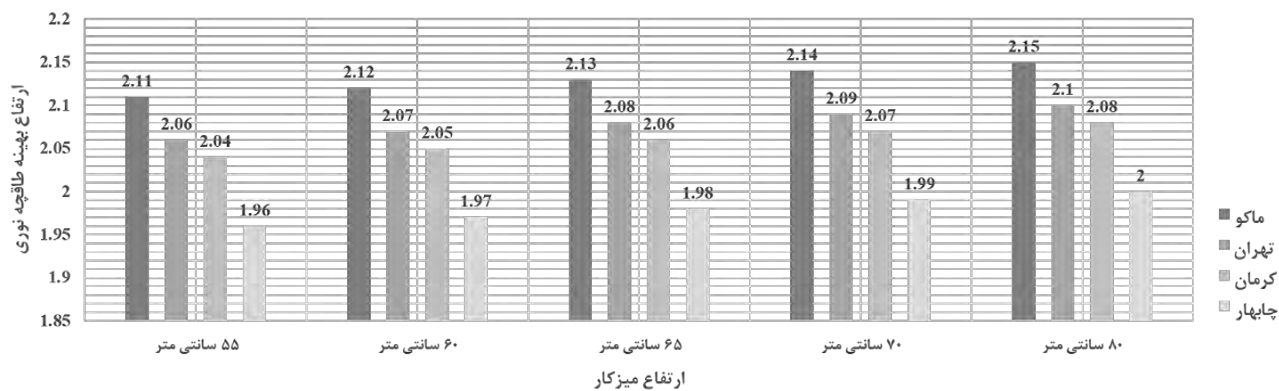
طاقچه نوری نیز افزایش می یابد، زیرا به دلیل تابش مایل خورشید به ارتفاع بالاتری برای جلوگیری از خیرگی نیازمندیم.

پژوهش های گذشته تاثیر عوامل مهمی چون ارتفاع سطح کار بر عملکرد طاقچه های نوری را نادیده گرفته اند، لذا در این پژوهش ضمن بررسی عرض های مختلف جغرافیایی، ارتفاع میز کار در مقاطع مختلف تحصیلی (از مهدکودک تا متوسطه دوم) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان می دهد که با افزایش ارتفاع سطح کار، ارتفاع بهینه طاقچه نوری افزایش یافته و در مقاطع تحصیلی بالاتر باید از طاقچه نوری با ارتفاع بالاتر استفاده کرد. ارتفاع بهینه نصب طاقچه نوری در شهرهای مختلف و مقاطع تحصیلی مختلف در جدول ۱۴ نشان داده شده است.

به منظور ارزیابی صحت شبیه سازی های انجام شده با نرم افزار، یک ماکت با مقیاس ۱ به ۲۰ از اتاق در نظر گرفته شده ساخته شد و میزان لوکس نور دریافت شده در انتهای اتاق در یک روز کاملاً ابری در ساعات مختلف مورد بررسی قرار گرفت. نتایج شبیه سازی های انجام شده تطابق بسیار زیادی با اندازه گیری های میدانی دارند. پیشنهاد می شود در پژوهش های آینده، ابعاد بهینه طاقچه نوری از جمله عمق و زاویه مناسب نصب در عرض های جغرافیایی گسترده تر بررسی شود.

نتایج نشان می دهد که استفاده از طاقچه نوری در تمام شهرهای ایران موجب بهبود کیفیت روشنایی کلاس های درس خواهد شد چراکه طاقچه های نوری در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی و در هوای آفتابی، بهترین عملکرد را دارند. با توجه به موقعیت جغرافیایی کشور ایران، به کارگیری طاقچه های نوری به عنوان راهکاری کم هزینه و موثر برای بهبود کیفیت نور کلاس های درس توصیه می شود. طاقچه های نوری ضمن افزایش عمق نفوذ نور، با کاهش خیرگی ابتدای کلاس به یکنواختی نور کمک کرده و می توانند موجب افزایش بهره وری و کارایی دانش آموزان در مقاطع مختلف تحصیلی شوند. همچنین با بهبود کیفیت روشنایی کلاس های درس و کاهش استفاده از روشنایی مصنوعی به کاهش مصرف انرژی ساختمان نیز کمک می کنند. در این پژوهش با تلفیق طاقچه نوری و لوورهای افقی به یک سیستم بهینه به منظور افزایش کیفیت نور کلاس ها دست یافته و سپس به بررسی تأثیر عرض های مختلف جغرافیایی و ارتفاع متفاوت میز کار در مقاطع مختلف تحصیلی پرداخته شد.

با استفاده از رابطه همبستگی پیرسون بین دو متغیر عرض جغرافیایی و ارتفاع بهینه طاقچه نوری در نرم افزار SPSS، سطح معنی داری ۰/۰۲ به دست آمده است که نشان می دهد بین دو متغیر عرض جغرافیایی و ارتفاع طاقچه نوری رابطه معنی داری وجود داشته و جهت رابطه نیز مثبت است به این صورت که با افزایش عرض جغرافیایی، ارتفاع بهینه نصب

شکل ۹- مقایسه ارتفاع بهینه طاقچه نوری در مقاطع مختلف تحصیلی بر اساس عرض جغرافیایی

جدول ۱۴- مقایسه ارتفاع بهینه طاقچه نوری در مقاطع مختلف تحصیلی بر اساس عرض جغرافیایی

ارتفاع بهینه طاقچه نوری (متر)				ارتفاع سطح کار	مقطع تحصیلی
چابهار	کرمان	تهران	ماکو		
۲۵ درجه شمالی	۳۰ درجه شمالی	۳۵ درجه شمالی	۴۰ درجه شمالی		
1.96	2.04	2.06	2.11	۵۵ سانتی متر	۴ تا ۶ سال مهدکودک و پیش دبستان
1.97	2.05	2.07	2.12	۶۰ سانتی متر	۶ تا ۸ سال اول تا سوم ابتدایی
1.98	2.06	2.08	2.13	۶۵ سانتی متر	۸ تا ۱۱ سال سوم تا ششم ابتدایی
1.99	2.07	2.09	2.14	۷۰ سانتی متر	۱۱ تا ۱۴ سال متوسطه اول
2.00	2.08	2.10	2.15	۸۰ سانتی متر	بالای ۱۴ سال متوسطه دوم

تشکر و قدردانی: موردی توسط نویسندگان گزارش نشده است.
 تأییدیه‌های اخلاقی: موردی توسط نویسندگان گزارش نشده است.
 تعارض منافع: موردی توسط نویسندگان گزارش نشده است.
 سهم نویسندگان در مقاله: شادان مسعود: تدوین محتوا، شبیه‌سازی و برداشت میدانی و ارائه نتایج حاصل، سهم ۵۰ درصد. زهرا زمانی: اصلاح نگارش و مشارکت در تحلیل داده‌ها و مدیریت روند مطالعات. سهم ۵۰ درصد.
 منابع مالی/حمایت‌ها: موردی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

References

- [7] Lee, Hyunmin., Baek, Songi and Lee, Heangwoo. (2022). A study on the application of solar modules to light shelves to improve generation and daylighting efficiency. *Energy and Buildings*, 261, 111976. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.enbuild.2022.111976>
- [8] Meresi, A. (2016). Evaluating daylight performance of light shelves combined with external blinds in south-facing classrooms in Athens, Greece. *Energy and Buildings*, 116, 190-205. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.enbuild.2016.01.009>
- [9] Bakmohammadi, P., & Noorzai, E. (2022). Investigating the optimization potential of daylight, energy and occupant satisfaction performance in classrooms using innovative photovoltaic integrated light shelf systems. *Science and Technology for the Built Environment*, 28(4), 467-482. Available at: <https://doi.org/10.1080/23744731.2021.2014247>
- [10] Nassiri, B., & Mahmodi, Z. M. (2020). Achieving the Principles of High Performance of Light Shelves Design in Educational Buildings. Available at: <https://www.magiran.com/p2182578>
- [11] Mahdavinejad, M., Tahbaz, M., & Dolatabadi, M. (2016). Optimization of Properties and Light Shelf System in Architecture of Learning Building. *Journal of Fine Arts: Architecture & Urban Planning*, 21(2), 81-92. doi: 10.22059/jfaup.2016.60164 Available at: <https://doi.org/10.22059/jfaup.2016.60164>
- [12] Moazzeni, M.h, & Ghiabaklou, Z. (2016). Investigating the Influence of Light Shelf Geometry Parameters on Daylight Performance and Visual Comfort, a Case Study of Educational Space in Tehran, Iran. *Buildings* (2075-
- [1] Wohlfarth, H., & Gates, K. S. (1985). The effects of color-psychodynamic environmental color and lighting modification of elementary schools on blood pressure and mood: A controlled study. *International Journal of Biosocial Research*, 7, 9-16. Available at: <https://archive.org/details/colorlighteffect00wohl/page/n1/mode/2up>
- [2] Motazedian, F., & Mahdavinejad, M. (2015). Light Shelves' Typology and their Characteristics. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 8(دومین ویژه نامه نورپردازی), ۹۱-۱۰۳. Available at: https://www.armanshahrjournal.com/article_39343
- [3] Masoud, S., Zamani, Z., Hosseini, S. M., & Attia, S. (2024). A Review of Factors Affecting the Lighting Performance of Light Shelves and Controlling Solar Heat Gain. *Buildings*, 14(6), 1832. Available at: <https://doi.org/10.3390/buildings14061832>
- [4] Heangwoo Lee, Seonghyun Park, and Janghoo Seo, (2017). Development and Performance Evaluation of Light Shelves Using Width-Adjustable Reflectors, 2017, Hindawi. Available at: <https://doi.org/10.1155/2018/2028065>
- [5] Lee, H., Seo, J., & Choi, C. H. (2019). Preliminary study on the performance evaluation of a light shelf based on reflector curvature. *Energies*, 12(22), 4295. Available at: <https://doi.org/10.3390/en12224295>
- [6] Lee, Sunwoo, & Lee, Heangwoo. (2021). A Preliminary Study on Daylighting Performance Experiment of External Lightshelf System with a Base-Attached PV Panel. *Journal of Green Engineering*, 11, 1909-1925.

office buildings in Toronto.” *Indoor and Built Environment*, Vol. 27(2) 244–262, 2018. Available at: <http://dx.doi.org/10.1177/1420326X16673413>

[18] CIBSE, (1999). *CIBSE Lighting Guide*, 10, LG, Daylighting and window design, Chartered Institution of Building Services, Engineers, London. Available at: <https://www.cibse.org/knowledge-research/knowledge-portal/lighting-guide-10-lg10-daylighting-a-guide-for-designers-2014>

[19] Mesloub, A., & Ghosh, A. (2020). Daylighting performance of light shelf photovoltaics (LSPV) for office buildings in hot desert-like regions. *Applied sciences*, 10(22), 7959. Available at: <https://doi.org/10.3390/app10227959>

[20] Ruggiero, S.; Assimakopoulos, M.N.; De Masi, R.F.; de Rossi, F.; Fotopoulou, A.; Papadaki, D.; Ferrante, A. Multi-disciplinary analysis of light shelves application within a student dormitory refurbishment. *Sustainability* 2021, 13, 8251. Available at: <https://doi.org/10.3390/su13158251>

[21] Lee, H., Jeon, G., Seo, J., & Kim, Y. (2017). Daylighting performance improvement of a light-shelf using diffused reflection. *Indoor and built environment*, 26(5), 717–726. Available at: <https://doi.org/10.1177/1420326X16631144>

5309), 6(3). Available at: <https://doi.org/10.3390/buildings6030026>

[13] Ziaee, N., & Vakilinezhad, R. (2022). Multi-objective optimization of daylight performance and thermal comfort in classrooms with light-shelves: Case studies in Tehran and Sari, Iran. *Energy and Buildings*, 254, 111590. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.enbuild.2021.111590>

[14] Öner, M.; Kazanasmaz, Z.T. Illuminance and luminance based ratios in the scope of performance testing of a light shelf-reflective louver system in a library reading room. *Light Eng.* 2019, 27, 39–46. Available at: <http://dx.doi.org/10.33383/2018-067>

[15] Ruggiero, S.; Assimakopoulos, M.N.; De Masi, R.F.; de Rossi, F.; Fotopoulou, A.; Papadaki, D.; Ferrante, A. Multi-disciplinary analysis of light shelves application within a student dormitory refurbishment. *Sustainability* 2021, 13, 8251. Available at: <https://doi.org/10.3390/su13158251>

[16] Organization, I.N.S. *Guidance School Classroom, Specifications* (2002): Institute of Standards & Industrial Research of Iran: Tehran, Iran. Available at: <https://standard.rosd.ir/>

[17] Bellia, Laura, Concetta Marino, Francesco Minichiello, and Alessia Pedace. “The Benefits of lightshelves over the daylight illuminance in

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی